

گروه طالبان دوست و دشمن مردم افغانستان باقی ماند

سرمقاله

تغییر ادبیات سیاسی دولت افغانستان

محمد رضا هویدا

نشست فوق العاده رییس جمهوری با نمایندگان ولسی جرگه و مشرانو جرگه در روز گذشته، فصل تازه ای را در جنگ علیه طالبان و مبارزه علیه تروریسم در افغانستان باز کرده است. سخنرانی ریاست جمهوری هر چند نکاتی تکراری داشت و در مواردی نیز تعهد به اجرای وظایف بود، اما در کل، باب نوینی از ادبیات سیاسی جنگ علیه تروریسم را باز نمود. اینکه ریاست جمهوری اعضای کابینه اش را به پارلمان معرفی کند، موضوعی نبود که آن قدر اهمیت داشته باشد که چیزی از آجندای یک جلسه فوق العاده باشد، رئیس جمهوری باید اعضای کابینه اش را معرفی و تکمیل نماید و به فرهنگ سرپرستی که با آمدن او رونق یافته است پایان دهد. اما تعریف او از دشمن ملت و دولت افغانستان، یکی از بزرگترین کارهایی است که در این زمینه شده است. اشرف غنی پیشگی از طالبان و القاعده، داعش و شبکه حقانی را مزدوران کشورهای بیگانه و دشمنان مردم افغانستان معرفی کرد. او مبارزه علیه آنها را جزئی از حقوق مردم افغانستان دانست و گفت که در مجازات علیه کسانی که علیه دولت و مردم افغانستان می جنگند، بی محابا عمل خواهد کرد.

اینها برای اولین بار بود که از زبان رئیس جمهوری افغانستان شنیده می شد. پیش از این تضرع و زاری بر ادبیات سیاسی افغانستان حاکم بود و دولتمردان افغانستان از اصطلاح برادران ناراضی گرفته تا مخالفان سیاسی نسبت به طالبان استفاده کرده اند. این اصطلاحات متعلقه در پی این بودند که طالبان به نحوی راضی شوند و بر میز مذاکره با دولت افغانستان بنشینند. اما این ادبیات هرگز راه به جایی نبرده و بر عکس بر میزان خشونت لفظی و ادبیات سیاسی طالبان افزوده است. طالبان در مقابل هرگز دولت افغانستان کمتر از دولتی که برای اهداف بیگانه ها کار می کند، نام نبرده اند.

فتح باب شناسایی دشمنان افغانستان و گذار از ادبیات متعلقه دولت افغانستان به ادبیات سیاسی قاطع و صریح که دشمنان مردم دشمن و دوستان شان دوستی بخوانند برای آینده افغانستان ارزش فراوانی دارد. دولت افغانستان باید به شناختن دوست و دشمن خود به مردم مراجعه کند و شناسایی دقیق تر تنها از دید مردم افغانستان امکان دارد. به عنوان نمونه نمی توان گروهی که مسئولیت کشتار دهها نیروی امنیتی و زخمی ساختن صدها تن دیگر را خود بر دوش می گیرند، دوست دولت افغانستان شمرد. حدودا سیزده سال تاخیر در معرفی دوست و دشمن از سوی دولت افغانستان، زمان بسیار زیادی است. دولت های گذشته واقعا این شهامت را نداشته اند که بتوانند ادبیات سیاسی افغانستان را تغییر بدهند و حد اقل فتح بابی داشته باشند در تعریف دوست و دشمن.

روزهای آینده مشخص خواهد ساخت که دولت افغانستان تا چه اندازه به گفته و تعهداتش پایبند خواهد بود. آیا دولت افغانستان سیاست تضرع را ترک خواهد کرد و به جای باج دادن به طالبان و آزاد ساختن رهبران و زندانیان طالبان از زندانهای داخل و خارج کشور، آنان را به مجازات خواهد رساند و به دار خواهد آویخت و یا به جای سفرهای مکرر به پاکستان و کشورهای دیگر و التماس برای وادار ساختن طالبان به حاضر شدن در پای میز مذاکره، جنگ را با شدت بیشتری علیه طالبان و القاعده و شبکه حقانی آغاز خواهد کرد.

سخنرانی رییس جمهوری پاسخی بسیاری از سوالات را آشکار خواهد کرد. پیش از اینکه دولت های افغانستان بوده اند که نخواسته اند به طالبان و القاعده و شبکه حقانی آن گونه که باید مبارزه کنند و اینکه سالها وقت و توان مردم افغانستان در بی برنامه و بی هدفی و مماشات و سهل انگاری دولتمردان افغانستان تلف شده است و این دولتمردان افغانستان بوده اند که به امید واهی مذاکره با طالبان خسارات سنگین مادی و معنوی را متقبل شده اند.

دبروز، ششم ثور رئیس جمهور غنی در یک نشست فوق العاده با اعضای هر دو مجلس شورای ملی صحبت نمود. محورهایی صحبت رئیس جمهور مسائل امنیتی، گروههای تروریستی و طالبان، سیاست خارجی افغانستان در قبال پاکستان و حامیان گروههای تروریستی، مبارزه به فساد و مواد مخدر، توسعه اقتصادی و ... بود. سخنان رئیس جمهور تا حدی زیادی معقول به نظر می رسید. با این حال، چند نکته در ارتباط با سخنان او وجود دارد که در این نوشتار سعی می کنم چند محور مهم و اساسی سخنان رئیس جمهور به بحث و بررسی بپردازم.

تعریف دوست و دشمن رئیس جمهور در صحبت های دبروز خود اظهار داشت که دوستان افغانستان کسانی است که به منافع ملی کشور پایبند است و در حد توان خود از آن حفاظت می کند. او گروههای اجیر خارجی مانند داعش، شبکه القاعده، گروه های آدم کش شبکه حقانی و برخی از گروه های طالبان را دشمن مردم افغانستان خواند. سخن رئیس جمهور در مورد گروه داعش، شبکه القاعده و شبکه حقانی درست است. اما تقسیم گروه طالبان به دو دسته نشان می دهد که اراده قاطع برای سرکوب این گروه وجود ندارد. در واقع، رئیس جمهور گروه طالبان را به طالبان خوب و بد تقسیم بندی کرد که طالبان بد در برابر نیروهای امنیتی کشور می جنگند و خون مردم بی گناه را می ریزند و طالبان خوب خواهان گفتگو و مصالحه با حکومت افغانستان است. واقعیت اما، این است که گروه طالبان خوب و بد نداریم. همه گروه طالبان به صورت یکدست در برابر نیروهای امنیتی کشور می جنگند. گروه طالبان بعد از مرگ ملا عمر، رهبر پیشین شان به دو دسته تقسیم شد. شاخه ملا اختر منصور و شاخه ملا رسول. اگر منظور رئیس جمهور از برخی گروه طالبان شاخه ملا رسول است باید یادآوری کرد که شاخه ملا رسول پیش از شاخه دیگر بنیادگرا است. شاید تنها تفاوت شان این باشد که شاخه ملا اختر

منصور بیشتر اجیر پاکستان است و شاخه ملا رسول وابستگی به پاکستان را ندارد. بنابراین، از نظر رئیس جمهور گروه طالبان هم دشمن است و هم دوست. امری که بار دیگر جنگ با این گروه را با دشواری می سازد. رئیس جمهور اگر چه گروه طالبان یاغی خواند با این حال، به زبان آوردن این مسئله که برخی از گروه طالبان دشمن مردم افغانستان است زمینه را برای تداوم سیاست تساهل گرایانه با این گروه باز گذاشت.

رابطه با پاکستان آقای غنی در ارتباط با مناسبات خود با پاکستان گفت: که مناسبات افغانستان و پاکستان در چارچوب حقوق و واجبات متقابل دو دولت تنظیم می شود و توقع افغانستان از پاکستان و کشورهای جهان این است که در مورد مقابله با افراط گرایی و تروریسم از منطق تروریست خوب و بد استفاده نکنند و به عنوان یک دولت مسئول عمل کنند. رئیس جمهور افزود که براساس اطلاعات موجود، مراکز رهبران نیروهای مخالف دولت افغانستان در

رحیم حیدری

می کند. اما تا هنوز به شکایت از سوی افغانستان به مجامع بین المللی و شورای امنیت سازمان ملل متحده درج شده است و نه پاکستان دست از حمایت از گروه های تروریستی کشیده است. مسئله اما، این است وقتی حکومت افغانستان دشمن خود را به دشمن خوب و بد تقسیم کند و با دشمن خود را دشمن و دوست بپندارد برای یک کشور بیرونی فرصت آن را می دهد که با استفاده از همان گروه ها برای منافع شان استفاده نماید. بنابراین، رئیس جمهور باید همه گروه طالبان را دشمن حکومت و مردم افغانستان می دانست و بدون هشدار به پاکستان به مجامع بین المللی شکایت می کرد. بهبود وضعیت اقتصادی رئیس جمهور یکبار دیگر از تعهد خود در بهبود وضعیت اقتصادی کشور سخن به میان آورد. او پروژه های تابی، کاسا ۱۰۰۰ و انتقال برق از ترکمنستان را از پروژه های مهم حکومت دانست. در عین حال، سخن از نشست بروکسل به میان آورد که ۷۰ کشور و ۲۰ نهاد بین المللی در

خاک پاکستان است و اگر این کشور نمی خواهد علیه این نیروها عملیات نظامی انجام دهد، باید این افراد را به افغانستان تحویل دهد تا در محاکم این کشور به سزای اعمالشان برسند. او همچنین گفت اگر پاکستان به حمایت شان از گروه های تروریستی ادامه دهد به مجامع بین المللی شکایت می کنیم. مسئله اما، این است که پاکستان برای سال های متمادی از گروه های دهشت افکن و تروریست حمایت نموده است. بارها تعهد سپرده است که با حکومت افغانستان در سرکوب گروه های مخالف مسلح و گروه های تروریستی همکاری می کند اما در عمل آن ها روابط خود را گروه های تروریستی و طالبان ادامه داد. شاخه ملا عمر، رهبر پیشین شان استفاده نموده است. این اولین بار نیست که افغانستان به پاکستان هشدار می کند که به مجامع بین المللی شکایت می کند. حامد کرزی، رئیس جمهور پیشین افغانستان نیز بارها به پاکستان هشدار داده بود که به مجامع بین المللی شکایت

مواجهه با تروریسم؛ رویکرد نظامی، سیاسی و یا حقوقی

قسمت چهارم و پایانی

گیری حقوقی اولاً از بازداشت شدگان افغانی تحت کنترل آمریکا به اسیر جنگی یاد کرد و ثانیاً تأکید نمود که «هیچ امری ادعا میکند که دست کم تروریسم فرامی، تروریسم مورد حمایت دولت و تروریسم که دولت آنرا نادیده میگیرد را باید جرمی بین المللی دانست.» Antonio Cassese. (op.cit.p۹۹۴) حادثه یازده سپتامبر را حقوقدانانی همچون آلن پله، و نیز کوهی عنان دبیر کل ملل متحد و خاتم مری رابینسون کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل، جرمی در حق بشریت دانستند. (Ibid) در واقع این اقدام دهشتناک همه مشخصات جرایم در حق بشریت را با خود دارد: بزرگی و شدت بسیار زیاد حمله، هدف قرار دادن غیر نظامیان، عملکرد گسترده یا سازمان یافته، اهانت نسبت به همه انسان-ها و جریحه دار کردن وجدان بشریت. اما راست قاضیه این است که اکنون نمیتوان از جهت حقوقی آنرا جرمی در حق بشریت دانست. از مشروح مذاکرات منتهی به تصویب اساسنامه دیوان کیفری بین المللی چنین بر میآید که کشورهای پیشنهاد کردند «تروریسم به عنوان یکی از جرایم بین المللی شناسایی و در صلاحیت دیوان مزبور قرار گیرد».

بنابراین اگر دولت یا دولتهایی برای مبارزه با تروریسم به اقدام نظامی متوسل شوند، باید با منظور داشتن اینکه هدف حقوق بشر دوستانه کاستن از میزان درد و رنج قربانیان این درگیریها و انسانی کردن جنگ است، از محدود کردن عرصه اعمال این حقوق به وقوع درگیری مسلحانه به مفهوم دقیق حقوق جنگ بپرهیزند. باید با توجه به روح مقررات بشر دوستانه، گستره اجرای آنرا افزایش داد. کمیته بین المللی صلیب سرخ به عنوان مهمترین سازمان بین المللی غیر دولتی حامی و ناظر بر اجرای حقوق بشر در دوستانه، در سالگرد وقوع حادثه هولناک و بیرحمانه یازده سپتامبر در یک موضع

برای تأمین و حفظ صلح و امنیت بین المللی و تحقق پیشبینی به عدالت بین المللی با هر کس و هر گروهی میتوان مذاکره کرد. هرگز مذاکره با گروه های جنایی سازمان یافته نباید شناسایی ضمنی اقدامات نامشروع آن محسوب گردد. ج- پارادایم اجرای قانون سالها استراتژی ایالات متحده آمریکا در مقابل با تروریسم، پیروی از پارادایم اجرای قانون بود، اگر چه با گسترش حملات تروریستی و هولناک بودن پاره ای از آن اقدامات این استراتژی دستخوش تغییر شده است: ۱- در سال ۱۹۸۸ در جریمان بمب گذاری تروریستی در پرواز ۱۰۳ پان آمریکن (Pan American) فاجعه کشته شدن ۲۵۹ نفر در لاکری رخ داد. در این حادثه، بوش اول - رئیس جمهور وقت آمریکا - اجرای قانون را از طریق «دستگیری

کارتون روز

بدون شرح

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید.
هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد.
مقالات وارده بازگردانده نمی شود.
مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله یانگتر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است.

www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

صاحب امتیاز: دکتر حسین یاسا
مدیر مسول: محمد رضا هویدا
سردبیر: حفیظ الله زکی
کاریکاتورست: خالق علی زاده

دبیران: علی اصغر زاهدی، مصطفی جعفری
مسئول وب سایت: غلام عباس اصلان

آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۱۳۷-۷